

let (med andre Ord: der skulde findes Bestemmelser svarende til Bestemmelserne i Loven om Jernbaner og Kanaler om uberettiget at favorisere nogen enkelt).

g) Aktieselskaber behandles og maa i mange Retninger behandles som adskilte Enheder. Men dette er en Fiktion, som ikke bør misbruges eller følges blindt. Loven bør erkende, at naar to eller flere Selskaber har samme Interesse i at kontrollere, skal de behandles som eet Selskab.

h) I Betragtning af de ovenanførte almindelig bekendte Kendsgerninger vedrørende de talrige betydningsfulde internationale Overenskomsteer vil en Lovgivning, der kun gælder vort eget Land, ofte blive uden Betydning, medmindre der andetsteds gives tilsvarende Love. Internationalt Samarbejde synes at være af stor Betydning til at forhindre visse Former af Monopoler. Vi anfører her Hr. Waldorf Astors Bemærkninger om Kød-Trusten:

„Det er indlysende, at et virkeligt Tilsyn med en international Korporation, der efter Sigende behersker Halvdelen, ja, maaske tre Fjerdedele af Verdens-eksporten i Kød og derved er i Stand til at sælge uhyre Mængder af Næringsmidler, altid maa blive af international Interesse. Det kan godt være, at Trusterne fører til ugunstige Resultater ikke blot for Forbrugerne, men ogsaa for Landmænd, der producerer Kød i det forenede Kongerige og andre europæiske kødforbrugende Lande. Men Spørgsmaalet, hvorledes disse Interesser skal beskyttes af de importerende Lande, frembyder store Vanskeligheder. Til Dato er der formentlig ikke fundet nogen tilfredsstillende Løsning af dette Spørgsmaal. Klart er det imidlertid, at naar man staar overfor en saa vidt forgrenet og saa pengestærk Organisation, har en isoleret Optræden af enkelte Lande ikke megen Udsigt til at kunne sætte noget igennem. Løsningen ligger rimeligvis i en fælles, international Optræden. Nationerne maa selv vælge, om de vil lade sig dominere af private internationale Trustere, eller om de vil lade udøve et Tilsyn af en Embedsinstitution bestaaende af Repræsentanter for deres respektive Regeringer.“

B. Midler til at umuliggøre Sammenslutninger eller erklære dem ugyldige.

Jeg tænker herved paa Love eller bindende Retsafgørelser, der erklærer visse Kontrakter for ugyldige i den Forstand, at Domstolene afslaar at medvirke til deres Gennemførelse eller nægter at hjælpe den berettigede ved Nedlæggelse af Forbud eller i øvrigt at beskytte Rettigheder, der paastaas at have Hjemmel i saadanne Kontrakter. Dette er den væsentligste Del af den engelske Lovgivning angaaende Monopoler. Paa dette Punkt har imidlertid Retternes Praksis været meget vaklende. En Tid var der en vis Tilbøjelighed til at opretholde disse Kontrakter, saafremt den Indskrænkning i den frie Udøvelse af et Erhverv, som Kontrakten hjemlede, ikke var større, end det udkrævedes til Beskyttelse af den, med hvem Kontrakten var oprettet. Der tages væsentlig, ofte udelukkende, Hensyn til de kontraherende Parters Interesser. I senere Afgørelser er Samfundets Interesse anerkendt, jfr. flere Domme.

Den Lære, der nu for Tiden følges, og som gaar ud paa, at Kontrakter, hvorved andre Erhvervsgrene bindes, strider mod Samfundets Interesse, er i flere Retninger ufyldstgørende. I Anvendelsen af Læren anstiller Domstolene ikke og *kan*, saa vidt jeg kan skønne, ikke anstille nogen Undersøgelse angaaende den Virksomheds Art, som Kontrakten angaar. Og dog findes der Virksomheder, snyltende og ødelæggende Virksomheder, som, skønt de ikke er lovstridige, dog saa meget som muligt burde holdes nede. Et af Motiverne til den nugældende Lov var, at Samfundet vilde krænkes, hvis man „berøvede det et nyttigt Medlem“, et Motiv, der dog øjensynlig ikke kan gøres gældende, naar Talen er om Erhvervsgrene, der allerede er overfyldte, eller som enten slet ikke er til Nytte for Samfundet eller hvis Nytte i alt Fald er højst omtvistelig, f. Eks. Pengeudlaaneres eller Væddeløbs-Agenter (book-makers) Virksomhed. Fremdeles maa bemærkes, at det Argument, der almindelig paaberaabes